

A Magyar Nemzeti Bank tájékoztatója a szavatoló tőkével összefüggő szabályozásról

Az Európai Parlament és a Tanács a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 575/2013/EU rendelet (CRR) elfogadásával jelentősen módosult a hitelintézetek és a befektetési vállalkozások szavatoló tőke és tőkekövetelmény szabályozása.

A Tájékoztató célja a hitelintézetekre és a befektetési vállalkozásokra vonatkozó, a szavatoló tőkével összefüggő előírások összefoglalása azok betartásának megkönnyítése érdekében, valamint a várható új előírásokra vonatkozó figyelemfelhívás.

A Tájékoztató nem törekszik a teljes körű, részletes ismertetésre, hanem megadja a szavatoló tőkére vonatkozó, a Tájékoztató közzétételének napján hatályos szabályok megnevezését, fellelhetőségét, az előírások tartalmára való utalást, valamint az adott szabály Magyarországon történő alkalmazását. A Tájékoztató az érintettek és az érdeklődők számára kiindulópontként szolgálhat ahhoz, hogy utána tudjanak nézni a részletes szabályoknak, s azokat alaposan megismerve betarthassák azokat.

I. EU irányelv

Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg) (a továbbiakban: CRDIV)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1417514400660&uri=CELEX:02013L0036-20140320>

Az irányelvben szerepelnek az induló tőkére, a székhely szerinti, illetve a fogadó tagállam hatáskörei és a köztük levő együttműködésre, a tőkemegfelelés belső és felügyeleti értékelésére vonatkozó szabályok, a tőkekövetelmény kiszámítás belső módszereire vonatkozó általános követelmények, a túlzott tőkeáttétel kockázata, a vállalatirányítási szabályok, a tőkepufferekre vonatkozó előírások, illetve az azok nem teljesítése esetén alkalmazandó intézkedések. Ezek az előírások azonban közvetlenül nem hatályosak, hanem azok Magyarországon való alkalmazásának a követelményeit a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló, illetve a befektetési

vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló törvények, az MNB törvény, valamint a kapcsolódó rendeletek tartalmazzák.

II. Hazai törvények

1. 2013. évi CCXXXVII. törvény a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról (Hpt.)

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1300237.TV

2. 2007. évi CXXXVIII. törvény a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól (Bszt.)

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0700138.TV

A fentiekben felsorolt, a CRDIV-ben szereplő, a szavatoló tőkéhez kapcsolódó követelmények a Hpt-ben és a Bszt-ben megjelennek, ezért a hazai hitelintézeteknek és befektetési vállalkozásoknak a követelményeknek a Hpt-ben és Bszt-ben megfogalmazott szabályok szerint kell megfelelniük. A Hpt-ben és a Bszt-ben a szavatoló tőkére vonatkozó legfontosabb részek a következők:

Szabály	Hpt.	Bszt.
Az értelmező rendelkezések (tőkepufferek definíciói, összevont alapú megfeleléshez szükséges meghatározások)	6.§	4.§
Induló tőke követelmények	12-13. §	13-15.§
Szavatoló tőke és saját tőke követelmények, általános tartalékképzés	79-83.§	105-106.§
Tőkepuffer követelmények	86-96.§	110/A-110/L. §
A tőkemegfelelés belső értékelési eljárása	97.§	106.§
Vállalatirányítási, kockázatkezelési szabályok,	107-115.§	17. § (3)–(5) 100-101.§
Belső minősítésen alapuló módszerek alkalmazása	124.§	101/A.§
Adatszolgáltatási és bejelentési kötelezettségek	167-168.§	123.§
Összevont alapú felügyeleti szabályok	172-176.§	161/a.-161/D.§
Felügyeleti felülvizsgálat és értékelés, belső modellek felülvizsgálata	177-182..§	162-163/C.§
Szavatoló tőke követelmények nem teljesítése esetén követendő intézkedések	183-198.§	164-169.§
Intézmények könyvvizsgálóira vonatkozó követelmények	263.§	99.§
MNB elnökének felhatalmazása rendeletek kiadására	290.§ (4) bekezdés	180.§ (4) bekezdés
Tőkepufferekre vonatkozó átmeneti szabályok	298-301.§	182.§ (5)–(11)

III. Közvetlenül alkalmazandó európai szintű jogszabályok

1. Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (CRR)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=OJ:L:2013:176:TOC>

- 4. cikk: Definíciók meghatározása (összevont alapú megfeleléshez szükséges definíciók, pénzügyi szektorba tartozó vállalkozások, figyelembe vehető tőke, tőkeáttétel, halasztott adó, általános tartalék, immateriális javak, szavatoló tőke, kisebbségi részesedés stb.)
- 6-24. cikkek: CRR alkalmazási szintek, egyedi és összevont alapú megfelelés számításának szabályai
- 25-31. cikkek: elsődleges alapvető tőke, elsődleges alapvető tőke instrumentumok, elsődleges alapvető tőkeként való elismerés feltételei
- 32-35. cikkek: prudenciális szűrők
- 36-50. cikkek: levonások az elsődleges alapvető tőkeelemekből
- 51-61. cikkek: kiegészítő alapvető tőke elemek, levonások a kiegészítő alapvető tőkéből
- 62-71. cikkek: járulékos tőke elemek, levonások a járulékos tőkéből
- 72-80. cikkek: egyéb, a szavatoló tőke számításához kapcsolódó részletszabályok
- 81-88. cikkek: kisebbségi részesedések és leányvállalatok által kibocsátott tőkeelemek
- 89-91. cikkek: pénzügyi ágazaton kívüli befolyásoló részesedés levonása
- 92. cikk: szavatoló tőke követelmény szintek
- 465-492. cikkek: szavatoló tőke számításához kapcsolódó átmeneti rendelkezések
- 494. cikk: figyelembe vehető tőkére vonatkozó átmeneti szabályok
- 500. cikk: Bázeli I floor alkalmazása

2. EU Bizottság végrehajtási rendeletei

Bár a CRDIV/CRR rendszerében az irányelv és a rendelet összesen mintegy 400 oldalt tesznek ki, de ez még mindig nem a teljes szabályozás, hiszen ezekhez további, az EU Bizottság által kiadott rendeletek valamint a szabályozás felügyeleti végrehajtását egységesíteni célzó, az Európai Bankhatóság (EBA) által kiadott ajánlások is kapcsolódnak. Az EU bizottsági rendeletek Magyarországon közvetlenül hatályosak, azokat nem szükséges nemzeti jogszabályban implementálni. A szavatoló tőkéhez kapcsolódó rendeletek a következők:

a) A BIZOTTSÁG 1423/2013/EU VÉGREHAJTÁSI RENDELETE (2013. december 20.) az intézményekre vonatkozó szavatolótőke-követelmények 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti nyilvánosságra hozatala tekintetében végrehajtási technikai standardok megállapításáról

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1423&qid=1430916332206&from=EN>

A rendelet meghatározza, hogy a CRR 437. és 492. cikkében meghatározott nyilvánosságra hozatali követelményt az intézményeknek milyen formában kell teljesíteniük.

b) A BIZOTTSÁG 183/2014/EU FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE (2013. december 20.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről szóló 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az egyedi és az általános hitelkockázati kiigazítások kiszámításának meghatározásáról szóló szabályozási technikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0183&qid=1430917184372&from=EN>

A rendelet az egyedi és az általános hitelkockázati kiigazítások kiszámításához ad részletszabályokat, amelyeket a szavatoló tőke számítása során figyelembe kell venni.

c) A BIZOTTSÁG 241/2014/EU FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE (2014. január 7.) az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az intézményekre vonatkozó tőkekövetelményekre alkalmazandó szabályozási technikai standardok tekintetében való kiegészítéséről

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0241&qid=1430917490058&from=EN>

A rendelet az évközi eredmény szavatoló tőkében való figyelembe vétele, a szövetkezeti hitelintézetek szavatoló tőke számítási sajátosságai, a közvetett finanszírozás, a tőkeinstrumentumok visszaváltására vonatkozó korlátozások, a visszaváltásra ösztönzés, a veszteség leírás, a prudenciális szűrők valamint egyes szavatoló tőkéből való levonások tekintetében állapít meg részletes eljárási szabályokat.

d) A BIZOTTSÁG 523/2014/EU FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE (2014. március 12.) az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az intézmények fedezett kötvényeinek értéke és eszközeinek értéke közötti szoros összefüggés meghatározásának feltételeire vonatkozó szabályozási technikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0523&qid=1430917828613&from=EN>

A rendelet magyar szempontból nem releváns, azt a feltételrendszert határozza meg, amikor egyértelmű, hogy egy fedezett kötvény értéke és a fedezetül szolgáló eszközeinek az értéke között szoros összefüggés van.

e) A BIZOTTSÁG 680/2014/EU VÉGREHAJTÁSI RENDELETE (2014. április 16.) az intézmények 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti felügyeleti adatszolgáltatása tekintetében végrehajtás-technikai standardok megállapításáról

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0680&qid=1430918042247&from=EN>

A rendelet kiemelten fontos, mivel ebben kerülnek meghatározásra a szavatoló tőkéhez és a tőkekövetelmények teljesítéséhez kapcsolódó rendszeres felügyeleti adatszolgáltatási előírások.

f) Kiadás alatt álló rendeletek:

A CRR 28. cikk (5) bekezdésben (többszörös osztalékfizetés)¹, a 36. cikk (2) bekezdésben, a 73. cikk (7) bekezdésben valamint a 84. cikk (4) bekezdésben szereplő felhatalmazások (egyes levonások részletes meghatározása)² alapján a végrehajtási rendeletek kiadása még folyamatban van.

IV. MNB rendelet

a) A tőkekövetelményről, a valós értéken értékelt nem realizált nyereségről és veszteségről, az ezekhez kapcsolódó levonásokról és a tőkeinstrumentumokhoz kapcsolódó szerzett jogokról szóló 10/2014. (IV. 3.) MNB rendelet

A CRR számos ponton ad lehetőséget átmeneti időszak alkalmazására a szigorúbb tőkekövetelményeknek való megfelelésre. A CRR ezen előírásai azonban nem közvetlenül hatályosulnak, hanem azok a nemzeti felügyeleti hatóságokat hatalmazzák fel a részletes nemzeti jogszabályok előírására. Magyarországon ezeket az átmeneti rendelkezésekre vonatkozó döntéseket az MNB hozta meg rendeletében.

b) Előkészítés alatt álló MNB rendelet

A Hpt. és a Bszt. felhatalmazza az MNB elnökét arra, hogy egyes nemzeti diszkrecionális hatáskörbe utalt kérdéseket (pl. lényegességi küszöbérték, késedelmes napok száma) rendeletben határozzon meg. A rendelet előkészítése folyamatban van, de annak a kiadásával meg kell várni az EU Bizottságnak a lényegességi küszöbérték témakörében kiadandó rendeletét.

V. EBA ajánlások és jelentési kötelezettségek

Az EBA szavatoló tőke témaköréhez kapcsolódó ajánlásai és egyéb anyagai

- a) CRR 26. cikk (3) bekezdés: Az EBA az egyes illetékes hatóságoktól származó információk alapján összeállítja, frissíti és közzéteszi az egyes tagállamokban elsődleges alapvető tőke-instrumentumnak minősülő valamennyi tőkeinstrumentum-típus jegyzékét**
<https://www.eba.europa.eu/-/eba-publishes-list-of-common-equity-tier-1-cet1-capital-instruments>

---

¹ Az EBA honlapján a tervezet elérhető a <http://www.eba.europa.eu/documents/10180/639164/EBA-RTS-2014-03+RTS+on+Own+Funds+part+4.pdf/8556a216-ac97-4958-8263-927c75d17ff5> linken

² Az EBA honlapján a tervezet elérhető a <http://www.eba.europa.eu/documents/10180/523116/EBA-RTS-2013-09+%28Final+draft+RTS+on+own+funds+part+three%29.pdf/5489e1ca-dd1c-44a8-91bf-14c37eeab09a> linken

b) CRR 80. cikk (1) bekezdés: Az EBA monitorozza az Unióban az intézmények által kibocsátott szavatoló tőkeinstrumentumok minőségét, és haladéktalanul értesíti a Bizottságot, ha jelentős bizonyíték áll rendelkezésére arra vonatkozóan, hogy az említett instrumentumok nem felelnek meg a 28. cikkben, vagy az eset körülményeitől függően a 29. cikkben foglalt feltételeknek. (folyamatos, ilyen anyag még nem került kiadásra)

c) CRR 80. cikk (3) bekezdés: Az EBA technikai tanácsot nyújt a Bizottságnak minden olyan jelentős változtatásról, amelyet a szavatoló tőke meghatározásában szükségesnek ítél a következők bármelyikének eredményeként:

a) piaci standardok vagy gyakorlat lényeges fejleményei;

b) a vonatkozó jogi vagy számviteli standardok változásai;

c) jelentős fejlemények az EBA által az intézmények fizetőképességének stressz tesztelésére vonatkozóan alkalmazott módszerben (folyamatos, ilyen anyag még nem került kiadásra)

d) CRR 80. cikk (4) bekezdés: Az EBA 2014. január 1-ig technikai tanácsot nyújt a Bizottságnak a valós értéken értékelt, nem realizált nyereség lehetséges kezeléséről, az elsődleges alapvető tőkébe történő, korrekció nélküli bevonásukon kívül.
<http://www.eba.europa.eu/documents/10180/604534/EBA-Op-2013-03+Technical+advice+on+treatment+of+unrealised+gains.pdf>

e) CRR 89. cikk (4) bekezdés: az EBA iránymutatásokat ad ki, amelyekben meghatározza a következő fogalmakat:

a) a banki működés közvetlen kiterjesztésének minősülő tevékenységek;

b) a banki működést kiegészítő tevékenységek;

c) hasonló tevékenységek. (ilyen anyag még nem került kiadásra)

VI. Egyéb információk

1. Az Európai Bankhatóság szavatoló tőke témában közzétett kérdései és válaszai

http://www.eba.europa.eu/single-rule-book-ga?p_p_id=questions_and_answers_WAR_questions_and_answersportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_pos=1&p_p_col_count=2&questions_and_answers_WAR_questions_and_answersportlet.jspPage=%2Fhtml%2Fview.jsp&questions_and_answers_WAR_questions_and_answersportlet_viewTab=1&questions_and_answers_WAR_questions_and_answersportlet_emptySearch=

[0&_questions_and_answers_WAR_questions_and_answersportlet_statusSearch=1&_questions_and_answers_WAR_questions_and_answersportlet_currentTab=1](#)

2. Az Európai Bankhatóság honlapjának szavatoló tőke témával foglalkozó menüpontja

<http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/own-funds>

3. A Magyar Nemzeti Bank szavatoló tőke témában közzétett kérdései és válaszai

http://felugyelet.mnb.hu/bal_menu/szabalyozo_eszkozok/eu-hatosagok/crdiv_crr_qa/szavatolo_toke.html

4. Az EU Bizottság által előkészítendő rendelet tervezetek aktuális helyzetéről az alábbi linkeken lehet értesülni:

- Szabályozástechnikai standardok (RTS):

http://ec.europa.eu/finance/bank/docs/regcapital/acts/overview-crr-crdiv-rts_en.pdf

- Végrehajtás-technikai standardok (ITS):

http://ec.europa.eu/finance/bank/docs/regcapital/acts/overview-crr-crdiv-its_en.pdf

5. A Magyar Nemzeti Bank módszertani útmutatója: A tőke megfelelés belső értékelési folyamata (ICAAP), a likviditás megfelelőségének belső értékelési folyamata (ILAAP) és felülvizsgálatuk

http://felugyelet.mnb.hu/bal_menu/szabalyozo_eszkozok/felugyeletimodszertanok/icapsrep/icaap_srp.html

VII. Felügyeleti elvárások

A fentiekben részletezett szabályozásváltozásokkal kapcsolatban az intézményekkel szembeni alapvető felügyeleti elvárások közé tartozik, hogy:

1. Ne csak a hazai, hanem az Európai Unióban zajló jogalkotási folyamatot is kövessék nyomon, naprakészen ismerjék a hatályos EU és hazai jogszabályokat.
2. Vizsgálják meg a szavatoló tőkéjükben szereplő tőkeinstrumentumokat abból a szempontból, hogy azok a CRR-ben meghatározott feltételeknek megfelelnek-e, és ha igen, akkor konkrétan mely szavatoló tőke szintnek (CET1, AT1, T2).

3. Tőketervük készítése során vegyék figyelembe az átmeneti rendelkezések hatásait, különös tekintettel az MNB vonatkozó rendeletében foglaltakat valamint a tőkepufferekre vonatkozó átmeneti rendelkezéseket.
4. Kövessék nyomon az EBA valamint az MNB által a CRR-hez kapcsolódó kérdésekre adott válaszokat.
5. Hajtsák végre azokat az informatikai és technikai fejlesztéseket, amelyek az új szabályozás szerinti felügyeleti adatszolgáltatás késedelem nélküli, valós tartalommal való teljesítéséhez szükségesek.
6. A szavatoló tőke számítását a CRR 24. cikk (1) bekezdésével összhangban az intézményre vagy intézménycsoportra érvényes számviteli szabályok alapján kell elvégezni.
7. Megfelelő időben indítsák el a szavatoló tőkéhez kapcsolódó egyes engedélyezési eljárásokat, valamint kísérjék figyelemmel ezen eljárásokkal kapcsolatban az MNB honlapján közzétett engedélyezési útmutatókat.

2015. június